

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Annotantur quædam circa motiva credibilitatis: Vbi an mysteria
Fidei nostra sint evidenter credibilia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO SEPTIMA.

De motivis credibilitatis.

FIDEM ut primò ex motivis credibilitatis generari, ita in eadem tanquam in acceptationis causam ultimò resolvi Disputatione precedente diximus: quamvis enim actum Fidei non terminent, sicq; nec sint objectum illius formale, movent tamen voluntatem ad imperandum intellectui ut rei, quæ ob motiva sub quibus proponitur evidenter redditur credibilis, prabeat assensum. Nunc ergo horum motivorum natura declaranda, & quo pacto ad voluntatem movendam, actumque Fidei imperandum concurrant.

SECTIO PRIMA.

Annotantur quedam circa motiva credibilitatis: ubi an mysteria Fidei nostræ sint evidenter credibilia.

I.
Duo in assensu mysterii Fidei prabendo sunt vitanda.

Levitas imprudentis, duritia obstinati animi indicium

II.
Duo motivorum sunt genera, adversus gentiles & hæreticos.

Quibus credibilitatis motivis contra Gentiles utantur Patres.

In mysteriis Fidei amplectendis assensumque circa ea eliciendum, duo scopuli vitandi, nimia scilicet in credendo levitas, cordisque duritia. Primum Christianis olim exprobrabant Porphyrius & Julianus Apostata, eosque stultitiæ arguebant, quòd Christi doctrinam, traditæque ab eo dogmata admitterent. Alii verò hæretici ut hanc reprehensionem evaderent, nihil credendum asserabant, nisi quod ratione naturali evidenter constaret, remque consideranti clarum omnino esset, & exploratum. Mediâ hac in re viâ incedendum, & ut facilitas nimia, seu levitas in credendo, ita & durities vitanda; illa quippe imprudentis, hæc obstinati animi indicium. Rationes ergo hinc inquirendæ, non quibus res, quæ credenda proponitur, demonstratur esse vera, sed dignissima quæ credatur, ita ut summæ imprudentiæ ac temerarietatis foret ei dissentire, seu, ut plerumque dici solet, quæ eam ostendant esse evidenter credibilem.

Ut autem Ecclesiæ hostium duo sunt genera, Infideles nimirum & Hæretici, ita duo sunt motivorum genera, quæ Fidem nostram evidenter probent esse acceptatam dignissimam. Prioris generis motiva, quibus passim contra Gentiles utuntur sancti Ecclesiæ Patres, in eo præcipuè sita sunt, ut ostendant Christiana religionis doctrinam esse sanctam, rationique maxime conformem, ut Deum esse, esse Unum, Omnipotentem, cœli & terræ Creatorem, &c. item animam esse immortalem, non esse furandum, fornicandum, nec quidquam omnino contra legem naturalem, quæ eademque unâ cum ipso rationis usu illucescit, esse sciendum, & id genus alia.

Secundum motivorum genus, de quo hic præcipuè agimus, est contra hæreticos, quæ quamvis ad illos convincendos primo loco conferant, non parum tamen, ut videbimus, ad infidelium etiam conversionem conducunt. De his porro motivis, præter S. Augustinum & alios ex sanctis Patribus, qui integros hæc de re tractatus reliquerunt, accuratè scribunt qui bellum hodie hæresibus indixerunt, Bellarminus, Stapletonus, & alii, inter quos doctissimè hac de re agit P. Edmundus Campianus in aureo illo libello decem rationum, quo nihil vidit ætas nostra nervosius, nihil elegantius: & qui denum, quas scripto obtulit rationes, sanguine obfignavit.

His postis, Dicendum mysteria Fidei nostræ esse evidenter credibilia. Hæc communis est Theologorum sententia: eam tenet S. Thomas hic, q. 1. a. 4. ad secundum, & 1. contra Gentem, cap. 6. quem ejus discipuli sequuntur. Idem tenet Scotus in Prolog. Sententiarum, q. 2. remque optimè declarat. Ex Recentioribus verò Theologis hanc conclusionem tradunt Suarez hic, d. 4. l. 3. Valencia d. 1. q. 1. p. 4. Tannerus tom. 3. Disp. 1. q. 2. dub. 4. num. 70. Lorca Disp. 16. Turrianus d. 7. Granada hic, Controv. 1. tract. 2. Disp. 1. n. 3. & alii passim.

Et sanè de quibusdam Fidei veritatibus nemini dubium esse potest quin sint evidenter credibiles, saltem quoad nos, cum sint evidenter veræ, ut Deum esse, esse Unum, Æternum, summè Sapientem, &c. Hæc, inquam, cum lumine naturæ consent, dum credenda proponuntur, apparent statim ejusmodi, ut Fides iis juro habeatur. Quamvis namque principia scientiæ ad actum Fidei directè & immediate non concurrant, concurrere tamen possunt indirectè, tollendo scilicet difficultatem quæ in re credendâ reperitur: cum itaque per demonstrationem omnis in objecto difficultas auferatur, non repugnanti sed prono animo in illud fertur is cui credendum proponitur: & hoc est quod dico esse has veritates evidenter credibiles quoad nos, id est tales, ut summâ facilitate assensum iis prabere possimus, et si ex parte motivorum credibilitatis præcisè mysteria

III.
Genus motivorum quo sum Patres, sunt Theologi utuntur contra hæreticos.

IV.
Fidei nostræ mysteria sunt evidenter credibilia.

V.
Ostenditur quasdam Fidei veritates esse evidenter credibiles quoad nos.

Quo pacto actus scientiæ facilitè iterum ad actum Fidei eadem idem obje-ctum.

mysteria omnia Fidei sint æqualiter credibilia, ut jam videbimus.

VI. Non prædicta ergo tantum, sed omnia Fidei mysteria esse evidenter credibilia probatur imprimis ex ipsis divinis literis; sic enim Psalm. 92. vers. 5. dicitur, *Testimonia tua credibilia facta sunt nimis.* Idem etiam clarè ostendunt verba illa Christi Joan. 15. vers. 24. *Si opera non fecissem in eis, quanemo alius fecit; peccatum non haberent, &c.* Hinc de prædictorum motivorum vi ad persuadendum veritates Fidei nostræ esse summè credibiles, sic loquitur S. Augustinus: *Multa sunt, quæ in Ecclesiâ me iustissimè tenent, consensus populum & gentium, auctoritas miraculis inchoata, Spe aucta, Charitate firmata, & vetustate nutrita: tener ab ipsâ Sede Petri Apostoli, cui pasendas oves suas Dominus mandavit, usque ad præsentem Episcopatum successio sacerdotum: tener denique ipsam Catholicam nomen, quod non sine causâ inter tam multas hereses sola hæc Ecclesia obtinuit: hæc sanctus Doctor, de quibus, aliisque motivis credibilitatis fusiùs agemus infra.*

Variè probatur mysteria Fidei nostræ esse evidenter credibilia.

S. August. lib. contra Epist. Fundamenti, cap. 4.

SECTIO SECUNDA.

Argumenta contententia mysteria Fidei non esse evidenter credibilia.

I. **O**BJICIES primò: Motiva hæc credibilitatis non ostendunt veritatem, quæ credenda proponitur, esse veram in se, ut concedimus, nec etiam ostendunt eam in ratione credibilis, hæc quippe ostensio vel est probabilis tantum, hoc verò non sufficit, relinquet namque formidinem ac dubitationem aliquam, ab actu Fidei divinæ quàm longissimè removendam; nec potest hæc ostensio esse evidens, quædam enim ex Fidei mysteriis adeo alta sunt, rationemque naturalem superant, ut ex nullâ re creatâ evidentia hujusmodi in ratione credibilis eis possit accedere.

II. Respondetur, quantumcumque res aliqua sit alta & supernaturalis, captumque nostrum superans, posse eam nihilominus ab extrinseco, variis scilicet signis ac motivis propositis reddi evidenter credibilem; hoc enim nihil aliud est, quàm ita eam proponi, ut digna appareat circa quam assensum quis Fidei eliciat, quod ille quamvis intrinsecam rei illius veritatem non videat, ob argumenta tamen hæc & rationes extrinsecas facere potest, captivante voluntate intellectum, eique actum Fidei hæc de re imperante, ut jam sæpiùs declaratum est. Unde autem, seu ex quibus principiis certitudinem suam & infallibilitatem hauriat actus Fidei, dicitur infra.

III. **O**BJICIES secundo: Si mysteria Fidei sint evidenter credibilia, ergo & evidenter possibilia, & consequenter probari evidenter posset illa esse vera: hoc autem dici nequit, plurimæ enim Fidei veritates, ut Trinitas, Incarnatio, Eucharistia, &c. demonstrari positivè non possunt, ergo nec esse possunt evidenter credibiles. Confirmatur, quod enim est evidenter impossibile est evidenter incredibile, ergo è contrario ut aliquid sit evidenter credibile, debet esse evidenter possibile.

IV. Ad argumentum negatur consequentia: Latius namque patet credibile, quàm possibile; credibilia siquidem proveniunt à medio extrinseco, ad

quam proinde sufficit, ut res ita proponatur, sub talibus scilicet motivis, ut homini prudenti appareat Fide dignissima, ut in superioribus ostensum est: unde aliquid etiam impossibile reddi potest credibile. In nostrâ quidem Fidei mysteriis nihil est credibile quod non sit possibile, hoc tamen non arguit universim omne id quod est credibile, esse possibile, præsertim in sententiâ asserente motivis credibilitatis posse subesse falsum. Plura hæc de re dicentur Disp. seq. l. 4. n. 6.

Ad Confirmationem dico, nil mirum esse si id quod evidenter scitur esse impossibile, sit evidenter incredibile, ipso facto namque quod certò sciatur rem aliquam non se ita habere ut asseritur, quantumcumque ad eam asserendam afferantur rationes, cassæ omnes sunt & vanæ, nec contra agnitam veritatem argumenta quantumvis apparentia vim ullam habere possunt, sed sunt paralogismi, & evidenter sciuntur esse falsa.

Obijcies tertio: Si mysteria Fidei sint evidenter credibilia, nullus cui debite proponuntur potest iis dissentire, seu cohibere assensum, sed etiam nolens rapitur ejus intellectus ad præbendum consensum: ad quid ergo imperium voluntatis, & pia affectio determinans ad actum Fidei circa hæc mysteria eliciendum. Respondetur evidentiam credibilitatis mysteriorum Fidei, nullam in credendo inferre necessitatem, nec enim probant hæc motiva rem, quæ credenda proponitur, esse veram, sed tantum esse dignam cui Fides ob auctoritatem illam asserantur præbeatur. Manet ergo adhuc tota rei obscuritas; unde nihil est quod vim inferat intellectui, cogatque ad assensum circa veritatem rei, quamvis præstantia motivorum evidenter ostendat mysterium cui applicantur, esse creditu dignissimum, bonumque esse ut ei quis Fidem adhibeat: hæc autem duo, ut constat, sunt diversissima; unde quantumcumque necessitetur aliquis circa secundum, integra tamen ei manet libertas circa primum. Cum itaque non obstantibus omnibus motivis maneat rerum credendarum obscuritas, altæque adeo interdum sint, ut naturæ captum superent, datur etiam locus piæ affectioni, & imperio voluntatis. Adde, quicquid sit de rebus ipsis, earumque claritate, quæ in nunnullis reperitur, obscurum semper esse Deum illas dicere, veramque de illis dari revelationem.

Obijcies quartò: Saltem sequitur, moraliter loquendo neminem Fidei nostræ mysteriis, quæ sub hujusmodi motivis proponuntur, dissensurum; rei enim, quæ cum evidentia credibilitatis apparet, nullus, etsi absolutè possit, rofragatur unquam, sed illi præbet assensum: cum ergo multos Fidei articulis sub motivis hæc propositis dissentire videamus, signum est hæc motiva rebus, quibus applicantur, evidentiam credibilitatis non afferre.

Ego certè quoad hoc existimò paucissimos, quibus Fidei nostræ veritates sub hujusmodi motivis proponuntur, si motiva penetrent, veritatibus hæc seu articulis reipsâ dissentire, quamvis ob metum subinde & respectus humanos dissensum præ se ferant: sicut quamvis, etiam lumine naturæ notum sit non esse furandum aut mentendum, multi nihilominus furantur & mentiantur. Nonnulli verò, dum Religionem Catholicam arctioris esse disciplinæ animadvertunt, variæque in eâ contineri carni & sanguini contraria, hi inquam, ne amplectendo Fidem, injecto veluti

V. Ratio cur id quod est evidenter impossibile, sit evidenter incredibile.

VI. Quamvis Fidei nostræ mysteria sint evidenter credibilia, non tamen rapiunt ad assensum.

Aliud est rem esse credibilem, aliud esse veram.

Quomodo ad Fidem requiratur pia affectio.

VII. Objic. moraliter saltem loquendo nullus Fidei nostræ mysteria non assensuratur.

VIII. Pauci ex iis qui motiva plene penetrant, mysteriis Fidei dissentiant.

Nonnulli per ignorantiam affectatam Fidem veram nesciunt.